

deny předpisy na ochranu měny, předpisy v oboru poštovní správy a soukromého pojišťovnictví. Hlavní část knihy tvoří textová část. Seznam předpisů, uvedených v této části, umísťuje autor před vlastní textovou část (str. 57 a násl.), ačkoliv obvykle tento

přehled uvádí se buď na počátku nebo na konci knihy. Texty důležitých předpisů otištěny jsou ve znění českém i německém. Zejména jest vítán přehled výnosů, vyhlášek a oběžníků ministerstev, které jsou pro právní praxi velmi důležité. Koblížek.

Z právní praxe.

Může být ve sporu o rozvod vydán rozsudek pro uznání?

Není sporu o tom, že ve sporu o rozvod může být vydán rozsudek pro zmeškání. Tím však není ještě řečeno, že by v tomto řízení byl možný i rozsudek pro uznání.

Mezi rozsudkem pro zmeškání dle § 396 c. ř. s. a rozsudkem pro uznání dle § 395 c. ř. s. jsou velmi závažné rozdíly.

Při rozsudku pro zmeškání dle §§ 396 a n. c. ř. s. nutno považovat jen skutkové okolnosti strany dostavivší se k prvému roku za pravdivé. Strana žalovaná, jež se nedostavila k prvému roku, neuznává tímto nedostavením se ještě žalobní nárok a soudce je proto povinen zkoumat v případě, že se dostaví strana žalující a nedostaví strana žalovaná k prvému roku, a strana žalující navrhne vydání rozsudku pro zmeškání, zda okolnosti, uvedené stranou žalující, odůvodňují žalobní nárok. Jestliže dospěje k přesvědčení, že tyto skutkové okolnosti, jež dle § 396 c. ř. s. nutno považovat za správné, žalobní nárok neodůvodňují, nebo alespoň neodůvodňují jej úplně, musí žalobu zcela nebo z části zamítnout. Zejména musí v takovém případě na příklad soud tyto okolnosti zkoumat tehdy, když je žalováno o výživné ze zákona, jež se řídí předem majetkovými poměry zavázaného (slušné výživné dle §§ 91 a 135 obč. zák., výživné přiměřené jmění rodičů dle § 166 obč. zák.). Tedy i když při rozsudku pro zmeškání je soudce vázán skutkovými přednesy dostavivší se

žalující strany, není vázán jejím žalobním nárokem a žalobní nárok bude musit zkoumat vždy, a uplyne-li z přednesených skutečností, bude jej musit zamítnout zcela nebo z části. Musí tedy při sporu o rozvod, má-li být vyneseno rozhodnutí pro zmeškání žalované strany, zkoumat, zda okolnosti v žalobě uvedené jsou tak závažné, aby rozvod mohl být povolen.

Jinak je tomu při rozsudku pro uznání dle § 395 c. ř. s. Tam žalovaný přímo uznává žalobní nárok a soudce musí proto rozhodnouti rozsudkem dle tohoto uznání, aniž může zkoumat, zda skutkové okolnosti žalující stranou přednesené, na příklad v žalobě o výživné, tento nárok skutečně odůvodňují či ne, nebo zda odůvodňují tento žalobní nárok plně.

Proti přípustnosti rozsudku pro uznání ve sporech rozvodových mluví pak tyto důvody:

Uznání je možné za jisté jen tehdy, když strany mají plnou dispozici s předmětem sporu, tedy když o něm mohou uzavřít soudní nebo mimosoudní smír. To je možné při nárocích majetkoprávních, není však možné při rozvodu, o němž strany smír uzavřít nemohou. Dohodnou-li se strany o rozvodu, pak ho mohou docílit jedině za podmínek §§ 103 a n. obč. zák., tedy teprve po třech smířcích pokusech. Zřejmým účelem těchto ustanovení je snaha chránit manželství a zabránit těmito třemi smířčími pokusy lehkomyšlným rozvodům. Ustanovení to stalo by se úplně zbytečným, kdyby po vzájemné dohodě mezi manželi jeden z nich podal na druhého žalobu o rozvod a

druhý manžel by hned při prvním roku, po případě později, po prvním roku, při některém ústním jednání žalobní nárok na rozvod uznal, a kdyby soudce pak podle tohoto uznání musil žalobě vyhovět.

Na tom nebylo nic změněno ani novelisací § 42, č. 2 j. n. zákonem čís. 161/1936. Zákon ten stanoví jen, že v žalobě o rozvod může se manželka domáhati placení výživného. Tím je zdůrazněna jen zásada, že v řízení o rozvod neplatí zásada vyšetřovací, jež platí v řízení o rozluku a neplatnost manželství ve smyslu nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 9. prosince 1897, č. 283 ř. z., tedy zejména že v řízení ve sporu o rozvod může být konán první rok a vynesení rozsudek pro zmeškání (a contr. § 10 cit. nař.). Platí tedy i v řízení o rozvod zásada projednávací, tak jako v řízení o výživném — řízení o obou těchto nárocích může býti provedeno společně.

Při tom však nárok na povolení rozvodu a nárok na výživné zůstávají nároky zvláštními, nárok na výživné je odvislý od nároku na rozvod jen co do důvodu, ne však co do výše. Zpravidla bude sice o obou nárocích rozhodnuto rozsudkem jediným. Může se však stát, že o každém z obou nároků bude rozhodnuto rozsudkem zvláštním. Bude tomu tak, když pouze nárok na rozvod je zralý k rozhodnutí, nikoliv však i nárok na výživné, na příklad, když vzhledem k dodatečnému přednesu stran, učiněnému teprve po vyčerpání všech připuštěných důkazů bude nutno provést jen ohledně nároku na výživné nákladný znalecký důkaz o jmění a příjmech žalovaného.

V takových případech není zajisté překážky, aby soud rozhodl o rozvodu rozsudkem částečným ve smyslu § 391 c. ř. s.

Prakticky je dále častý i tento případ: Soud první stolice rozhodl jediným rozsudkem o rozvodu i výživ-

ném, výrok o rozvodu nabyl právní moci, do výroku o výživném bylo podáno odvolání. Odvolací soud rozhoduje pak již jen o výživném.

Z uvedených příkladů je patrné, že nutno zde rozeznávat vlastní řízení, tedy přednesy stran, připuštění a provedení důkazu — toto vlastní řízení provádí se o obou nárocích — na rozvod i výživné — společně, a vynesení rozsudku — soud musí, i když činí tak rozsudkem jediným, ve výroku rozsudečném i v důvodech rozsudku zvláště se zabývatí nárokem na rozvod a zvláště se zabývatí nárokem na výživné. Z toho, že vlastní řízení o obou nárocích je ovládáno stejnými zásadami, neplyne tedy nijak ještě, že stejnými zásadami by bylo ovládáno i vynesení rozsudku, tedy že by rozsudek pro uznání byl přípustný i v řízení o rozvod proto, že v řízení o výživné je přípustný.

Strana žalovaná může ovšem i v řízení o rozvod doznati (učinit nesporným ve smyslu § 266 c. ř. s.) okolnosti tvrzené stranou žalující, soud nemůže ovšem pak vynést rozsudek pro uznání, nýbrž musí zkoumat, zda doznané okolnosti k povolení rozvodu stačí, právě tak jako musí zkoumat, když ve sporu majetkoprávním strana uzná jen skutková tvrzení, ne však žalobní nárok, zda doznané skutečnosti stačí k rozsudku dle žalobního nároku.

Nelze proto souhlasit s názorem projeveným v Soudcovských Listech č. 3, ročník 1940, v článku »Poměr manželčina výživného k rozvodu a rozluce«, že není rozdílu mezi rozsudkem pro uznání a zmeškání a že v řízení o rozvod je přípustný rozsudek pro uznání. Vladimír Kočí.

Vliv války na obligační smlouvy.

Tato velmi ožehavá a stále nedořešená otázka byla dotčena vl. nař. čís. 44/1940. Jeho výkladem obírá se docent Kubeš ve Všehrdu 3, 4-5/1940 v článku »Dočasná změna usta-